

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 15C/31/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4211207907
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Krč-Šebera
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2014:4211207907.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Komárno samosudcom JUDr. Dušanom Krč-Šeberom v právnej veci navrhovateľky: T. Q., nar.X.XX.XXXX, bytom C. č. XX, E., právne zastúpená: JUDr. Vladimír Lamačka ml., advokát, so sídlom Advokátskej kancelárie Hlavné nám. č. 7, Nové Zámky, proti odporcovi: I. C., nar.XX.X.XXXX, bytom M. XXX/X, T., právne zastúpený: JUDr. Pavol Gráčik, advokát, so sídlom Advokátskej kancelárie Farská 40, Nitra, o náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľke titulom ochrany osobnosti náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 10.000,-€, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľke náhradu trov konania, trovy právneho zastúpenia navrhovateľky vo výške 2.218,33 €, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť titulom súdneho poplatku za návrh sumu 438,50 € na účet Okresného súdu Komárno vedený v Štátnej pokladnici č.ú.:D XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, VS:XXXXXXXXXX, KS:XXXX, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Navrhovateľka doručila na Okresný súd Komárno dňa 9.5.2011 návrh, ktorým sa domáhala, aby súd odporcovi uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi náhradu škody vo výške 20.000,-€ s príslušenstvom a iné a náhradu trov konania. Svoj návrh odôvodnila tým, že si náhradu škody uplatňuje ako právny nástupca po nebohom synovi C. Q., ktorý zomrel pri dopravnej nehode spôsobenej odporcom. Uplatnený nárok právne zdôvodnila ustanovením § 444 Občianskeho zákonníka ako nárok na jednorazové odškodnenie škody, ktorá vznikla v dôsledku konania odporcu.

V priebehu konania navrhovateľka prostredníctvom svojho právneho zástupcu upresnila uplatnený nárok tak, že zaplatenie uplatnenej sumy oprela o ustanovenie § 13 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka titulom ochrany osobnosti a nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch a zároveň rozšírila návrh o zaplatenie sumy 2 647,29 €, ktorej sa domáhala v zmysle ustanovení § 3 ods. 1, § 415 a § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka ako náhrady za výdavky spojené s pohrebom a zabezpečením hrobového miesta jej nebohého syna. O rozšírení návrhu súd rozhodol uznesením č. k. 15C/31/2011-74 zo dňa 26.4.2012 tak, že navrhovanú zmenu petitu pripustil.

Odporca s podaným návrhom nesúhlasil, navrhol ho zamietnuť v celom rozsahu. Mal za to, že pokiaľ sa navrhovateľka domáhala náhrady škody v zmysle § 444 Občianskeho zákonníka, tento nárok smrťou Mariana Chovanca zanikol a návrh je podaný nedôvodne. Pokiaľ sa navrhovateľka domáhala náhrady nemajetkovej ujmy, mal za to, že ide o majetkové právo, ktoré bolo uplatnené po uplynutí 3-ročnej premlčacej lehoty, preto vzniesol námietku premlčania. Ohľadom náhrady škody vo výške 2 647,29 €,

ktorá pozostávala zo sumy 547,77 € za náklady za rakvu s prevozom a zo sumy 2 099,52 € za náklady spojené s komplexnými činnosťami kamenárskej výroby a služieb. Odporca uplatnený nárok navrhovateľky v časti o zaplatenie sumy 547,77 € považoval za dôvodný a v tejto časti vyjadril ochotu uvedenú sumu zaplatiť.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, výsluchom svedkov B. C. a S. C., oboznámením sa s listinnými dôkazmi nachádzajúcimi sa v spise, a to rozsudkom Krajského súdu v Nitre č.k.5To/9/2011-632, faktúrou č.50/2008 vystavenou V. J. - Pohrebné služby znejúcou na sumu 16.502,- Sk za rakvu s príslušenstvom a za prevoz, faktúrou vystavenou Kamenárstvom J. znejúcou na sumu 4.199,03 € zo dňa 23.11.2009, príjmovým pokladničným dokladom zo dňa 24.11.2009 znejúcim na sumu 4.199,03 €, trestným spisom Okresného súdu Komárno sp.zn.2T/86/2009, najmä rozsudkom č.k.2T/86/2009-589, rozsudkom Krajského súdu v Nitre sp.zn.5To/9/2011 zo dňa 12.5.2011.

Rozsudkom Okresného súdu Komárno č.k.15C/31/2011-93 zo dňa 22.5.2012 súd návrh na náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20.000,-€ zamietol. Odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľke titulom náhrady škody sumu 1.211,05 € do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Súd zároveň návrh na náhradu škody vo zvyšnej časti zamietol. Navrhovateľku súd zaviazal na zaplatenie náhrady trov konania vo výške 2.261,16 € odporcovi k rukám jeho právneho zástupcu do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

Súd následne uznesením č.k.15C/31/2011-109 zo dňa 1.8.2012 zaviazal navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za návrh na náhradu škody vo výške 824,50 € a uznesením č.k.15C/31/2011-111 zo dňa 1.8.2012 zaviazal navrhovateľku na zaplatenie súdneho poplatku za odvolanie proti napadnutému rozsudku vo výške 666,-€.

Navrhovateľka podala proti predmetnému rozsudku odvolanie, a to v časti výroku o zamietnutí návrhu na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 20 000,-€ a proti výroku o trovách konania. Odvolanie bolo podané taktiež proti vyššie uvedeným uzneseniam.

Krajský súd v Nitre uznesením č.k.25Co/280/2012-129, 25Co/91/2013, 25Co/92/2013 zo dňa 13.3.2013, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 19.7.2013 rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej časti, ktorou bol zamietnutý návrh navrhovateľky na zaplatenie 20.000,-€ ako náhrady nemajetkovej ujmy a v časti týkajúcej sa náhrady trov konania účastníkov zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolací súd napadnuté uznesenia súdu prvého stupňa č.k.15C/31/2011-109 a č.k.15C/31/2011-111 zo dňa 1.8.2012 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že odôvodnenie súdu prvého stupňa v danom rozsudku je arbitrárne a protirečivé v tom, že súd prvého stupňa na jednej strane zamietol návrh pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie, zároveň na druhej strane zamietol návrh z dôvodu premlčania uplatneného nároku. Krajský súd v Nitre uviedol, že sa ustanovenia § 122 ods. 2 a ods. 3 Občianskeho zákonníka uplatňujú na všetky lehoty občianskeho hmotného práva, teda aj na lehoty premlčacie. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka je počiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby náhrady za nemateriálnu ujmu viazaný na okamih, kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilého porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. Odvolací súd uviedol, že bolo v prejednávanej veci preukázané, že neoprávneným konaním odporcu zo dňa 6.5.2008 bolo zasiahnuté do práva na život nebohého syna navrhovateľky- C. Q. ako aj do práva na súkromie a rodinný život navrhovateľky. Zásah do práv navrhovateľky nastal momentom smrti jej syna. Navrhovateľka tak mohla svoje právo na uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vykonať prvýkrát dňa 7.5.2008, teda od tohto dátumu začala plynúť premlčacia doba, ktorá by skončila 7.5.2011. Keďže posledný deň pripadol na sobotu, najbližší nasledujúci deň bol 9.5.2011, čo je koniec premlčacej doby. Navrhovateľka si teda uplatnila právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ešte v rámci trojročnej premlčacej doby, keďže návrh vo veci samej bol prvostupňovému súdu doručený dňa 9.5.2011.

Odvolací súd ďalej vo svojom rozhodnutí uviedol, že súd prvého stupňa nedostatočne zistil skutkový stav, pretože prijal záver o nedostatku legitímácie navrhovateľky s tým, že nebohý C. Q. má syna, avšak pre takéto skonštatovanie neboli zistené podklady. Uviedol, že túto skutočnosť je potrebné objasniť, najmä ju zistiť od navrhovateľky a zadovážením výpisu z Knihy narodení matričného úradu. Odvolací súd poukázal aj na existujúce rozhodnutia (sp.zn.5Cdo/265/2009, sp.zn.2Cdo/194/2011), pričom uviedol,

že právo na ochranu osobnosti nie je len právo zákonom oprávnených osôb podľa § 15 Občianskeho zákonníka.

Vo vzťahu k uzneseniam tunajšieho súdu č.k.15C/31/2011-109 a č.k.15C/31/2011-111 zo dňa 1.8.2012 odvolací súd upriamil pozornosť súdu prvého stupňa na úpravu oslobodenia od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. ch) a písm. i) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov.

Na základe vyššie uvedeného tak predmetom ďalšieho konania zostal navrhovateľkou uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 20.000,-€. Odvolací súd skonštatoval, že právo navrhovateľky na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právom majetkovej povahy, ktoré sa síce premlčuje, ale v danom prípade nie je premlčané, návrh bol podaný v posledný deň trojročnej premlčacej doby.

V ďalšom priebehu konania súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vykonal a doplnil dokazovanie. Súd nariadil pojednávanie na deň 27.2.2014, na ktorom bola vypočutá navrhovateľka. Navrhovateľka na pojednávaní potvrdila existenciu dieťaťa jej nebohého syna C. Q., a to C. Q., nar.XX.X.XXXX v Nových Zámkoch. Dňa 17.3.2014 bol súdu predložený rodný list C. Q., nar.XX.X.XXXX. Rodný list je evidovaný v Knihe narodení matričného úradu Nové Zámky, zväzok 117, ročník 1993, strana 24, por. č. 942 a ako otec je v rodnom liste uvedený nebohý C. Q., nar.7.4.1970.

Navrhovateľka v priebehu konania zotrvala na podanom návrhu, navrhla zaviazat' odporcu k navrhovanej nemajetkovej ujme vo výške 20.000,-€ a v celom rozsahu sa pridržiavala svojich písomných a ústnych vyjadrení. Mala za to, že návrh je dôvodný a opodstatnený.

Odporca taktiež trval na svojich vyjadreniach v celom rozsahu a žiadal návrh navrhovateľky v celom rozsahu zamietnuť, avšak pre prípad, že by súd návrhu vyhovel, mal za to, že výška nemajetkovej ujmy v peniazoch má závisieť od závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy a tiež od okolností, pri ktorých došlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby. Podľa odporcovi známej judikatúry sa náhrada nemajetkovej ujmy priznáva vo výške cca 10 000,-€ pre neploleté dieťa v prípade, ak došlo k úmrtiu jeho rodiča. V predmetnej veci došlo k zásahu tvrdnému navrhovateľkou vo vzťahu k jej osobnosti v čase, kedy už jej odkázanosť na syna nebola daná.

Súd v priebehu pojednávania dňa 7.5.2014 uznesením zamietol návrh odporcu na spojenie vecí, a to veci Okresného súdu Komárno sp.zn.15C/31/2011 a sp.zn.10C/117/2014. Odporca totiž predložil súdu kópiu žaloby o zaplatenie sumy 20.000,-€ s príslušenstvom, v ktorej žalobcom bol odporca predmetného konania a žalovaným v 1. rade GSK NONLIFE a.s. v likvidácii a žalovaným v 2. rade Groupama Garancia poisťovňa a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu. Súd zamietol návrh na spojenie vecí, nakoľko v právnej veci vedenej na tunajšom súde sp.zn.10C/117/2014 je iný okruh účastníkov konania, kde navrhovateľka v uvedenej veci nevystupuje ako účastníčka konania a zároveň ide o iný predmet konania. V právnej veci vedenej na tunajšom súde pod sp.zn.10C/117/2014 ide o plnenie z povinného zmluvného zákonného poistenia zodpovednosti za škodu, pričom ide o vzťah medzi odporcom I. C. a poisťovňou. V predmetnej právnej veci tunajšieho súdu sp.zn.15C/31/2011 je predmetom konania náhrada škody a náhrada nemajetkovej ujmy titulom ochrany osobnosti.

Súd zamietol návrh odporcu na doplnenie dokazovania vykonaním znaleckého dokazovania z dôvodu preukázania miery spolu zavinenia nebohého C. Q. na dopravnej nehode zo dňa 6.5.2008. Dôvodom zamietnutia návrhu na doplnenie dokazovania znaleckým dokazovaním v smere miery spolu zavinenia nebohého C. Q. na inkriminovanej dopravnej nehode bola skutočnosť, že v trestnom konaní vedenom na tunajšom súde vo veci sp.zn.2T/86/2009 sa súd prvého stupňa ako aj odvolací súd dôkladne zaoberali otázkou zavinenia a prípadného spolu zavinenia osoby nebohého C. Q. a odporcu na dopravnej nehode. Uvedená trestná vec je právoplatne skončená. Súd poukazuje v tejto súvislosti na § 135 O.s.p. Zároveň súd mal za to, že znalecký posudok je nadbytočný, nakoľko v predmetnej veci sa rieši otázka náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch titulom ochrany osobnosti, ktorú si navrhovateľka uplatnila neoprávneným zásahom do sféry jej súkromného a rodinného života. Súd poukázal i na uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k.25Co/280/2012-129, ktorý v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že zásah do práv navrhovateľky nastal momentom smrti jej syna, ktorého následky v podobe rôznej formy citovej ujmy (šoku, traumy, smútku a straty zo spoločenstva s blízkou osobou) navrhovateľky stále

pretrvávajú. Súd zamietol aj návrh odporcu na vstup ďalšieho účastníka do konania na stranu odporcu, a to spoločnosti GSK NONLIFE a.s. v likvidácii a Groupama Garancia poisťovňa a.s., pobočka poisťovne z iného členského štátu.

Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadostučinenie.

Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Podľa § 15 Občianskeho zákonníka po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jeho rodičom.

Generálna klauzula ochrany osobnosti obsiahnutá v ustanovení § 11 Občianskeho zákonníka bola prispôbená Listine základných práv a slobôd zákonom č. 509/1991 Zb. účinným od 1. januára 1992, odkedy bola pod ochranu osobnosti zahrnutá aj ochrana súkromia, ktorá zahŕňa právo na nerušený osobný život, duševný pokoj, nedotknuteľnosť života jednotlivca v kruhu jeho najbližších. Pojmovými znakmi subjektívnych osobnostných práv sú absolútna povaha, imateriálny charakter, všeobecnosť a výlučnosť, zásadná neprevoditeľnosť, časová neobmedzenosť a nepremlčateľnosť. Pôsobia voči neobmedzenému, resp. neurčitému okruhu ostatných subjektov práva, ich predmetom sú výlučne nemajetkové hodnoty (osobnosť), patria každej fyzickej osobe „a priori“, nemožno ich scudzovať, deliť od ich nositeľa, upínajú sa na fyzickú osobu po dobu jej fyzickej existencie v spoločnosti, sú nezdediteľné, sú nepremlčateľné, rovnako aj neprekludovateľné a nemožno ich postihovať exekúciou. Na rozdiel od nich majetkové práva možno oddeliť od ich subjektov, prevádzať (scudzovať) ich, podliehajú exekúcii, premlčaniu a preklúzii. Špecifickosť subjektívnych osobnostných práv spočíva v ich predmete, ktorým je priamo osobnosť človeka, fyzickej osoby v jej celistvosti. Právo na ochranu osobnosti (subjektívne rýdzo osobné, resp. osobnostné právo) Občiansky zákonník upravuje ako jednotné právo. V dôsledku toho je treba jednotlivé práva, ktoré v tomto jednotnom rámci vznikajú, chápať ako práva čiastkové, líšiace sa navzájom vzťahom k rôznym hodnotám, stránkam osobnosti, avšak vychádzajúcim z osobnosti tvoriacej fyzickú a mravnú jednotu.

Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločensva (vzťahu) s blízkou osobou. Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Prichádzajú do úvahy, pokiaľ hrozí alebo je spôsobená ujma v osobnostnej nemajetkovej sfére a majú rôznu povahu. Ktoré z týchto právnych prostriedkov príslušná fyzická osoba na ochranu svojej osobnosti uplatní, bude závislé v prvom rade na jej vôli ovplyvnenej predovšetkým intenzitou a povahou protiprávneho zásahu. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Realizácia tejto ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takom úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti (tzv. postmortálna ochrana) je ich osobným záujmom; ide o najbližších príbuzných, a to manžela a deti, a ak ich niet, o rodičov.

Jednotlivé prostriedky na ochranu osobnosti sú relatívne samostatné. Je možné ich použiť jednotlivo alebo kumulovane, taktiež v závislosti od intenzity protiprávneho zásahu do osobnostnej sféry fyzickej osoby. Zákon výslovne pripúšťa možnosť podania návrhu na upustenie od neoprávnených zásahov (negatívna žaloba), výslovne prípustný je aj návrh na odstránenie následkov už uskutočnených zásahov (reštitučná žaloba) a návrh na poskytnutie primeraného zadosťučinenia (satisfakčná žaloba), ktoré nemá charakter peňažnej náhrady, teda nejde o majetkové plnenie, ale je výlučne prostriedkom morálneho, imateriálneho pôsobenia. Svojou povahou nejde o prostriedok represívny, ani reparačný, ale o špeciálny prostriedok ochrany osobnosti so satisfakčnou povahou, ktorá sa bezprostredne nepremiata do majetkovej sféry postihnutej fyzickej osoby, preto ju nemožno vyjadriť a vyčísliť v peniazoch. V prípade, ak by sa nezdalo morálne zadosťučinenie postačujúce, umožňuje Občiansky zákonník v § 13 ods. 2 priznať náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej účelom je vyvážiť a zmierniť nemajetkovú ujmu peňažnou formou a plní tiež satisfakčnú funkciu.

Predpokladmi vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy sú: existencia ujmy, porušenie právnej povinnosti, resp. protiprávny úkon, príčinná súvislosť medzi vzniknutou ujmom a protiprávnym konaním.

Ohľadom aktívnej legitímácie navrhovateľky domáhať sa náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle ustanovenia § 15 Občianskeho zákonníka súd skonštatoval, že napriek tomu, že nebohý syn navrhovateľky Marian Chovanec má dieťa, ktoré mohlo uplatňovať právo na ochranu osobnosti svojho nebohého otca, aj navrhovateľka ako matka sa môže požadovať takejto ochrany. Súdna prax sa prikláňa k extenzívnemu výkladu ustanovenia § 15 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého rodič má právo na ochranu osobnosti svojho nebohého dieťaťa, a to aj za predpokladu, že nebohý má dieťa. Podľa uznesenia NS SR č.k.3Cdo/84/2011 zo dňa 13.10.2011 nie je vylúčené, že tým istým konaním, ktoré po smrti fyzickej osoby neoprávnene zasiahlo do osobnosti zomrelého (napríklad jeho cti a dobrého mena), došlo zároveň k zásahu aj do osobnosti pozostalej osoby (napríklad do jej práva na súkromie). Podľa okolností, za ktorých k takému konaniu došlo, prichádza do úvahy tak možnosť tzv. postmortálnej ochrany osobnosti zomrelého v zmysle ustanovenia § 15 Občianskeho zákonníka, ako aj možnosť ochrany osobnosti pozostalej osoby v zmysle § 11 až 13 Občianskeho zákonníka.

Na základe vykonaného dokazovania mal súd jednoznačne preukázané, že neoprávneným konaním odporcu bolo zasiahnuté do práva na život syna navrhovateľky, nebohého C. Q. do práva na súkromie a rodinný život jeho najbližších rodinných príslušníkov (i navrhovateľky), ktorý nastal momentom smrti C. Q. a ktorého následky v podobe citovej ujmy u pozostalých nepochybne pretrvávajú. Dopravná nehoda, v dôsledku ktorej došlo k smrti C. Q. sa stala v roku 2008. Zásah, ktorý nastal do citového, súkromného a rodinného života navrhovateľky, spôsobil navrhovateľke ujmu, ktorá dodnes pretrváva, navrhovateľka sa s touto situáciou dodnes nedokázala vnútorne vysporiadať, dôkazom čoho sú aj jej pocity smútku a plaču v priebehu pojednávania. Došlo k zásahu do osobnostného práva navrhovateľky tak, že bola narušená celistvosť jej rodiny a bolo zasiahnuté do jej súkromného a rodinného života, pričom následky sú trvalé a neodstrániteľné, ochudobnenie navrhovateľky v citovej oblasti je nenapraviteľné. Samotné pojednávania mali na navrhovateľku nepríjemný a nevhodný dopad. Navrhovateľka v dôsledku dopravnej nehody, ku ktorej došlo dňa 6.5.2008 v čase okolo 12.00 hod. v meste Kolárovo v križovatke cesty II/563 a miestnej komunikácie, prišla o svojho syna Mariána Chovanca. Pri uvedenej dopravnej nehode nebohý syn navrhovateľky viedol bicykel zn. DEMA a odporca viedol osobné motorové vozidlo zn. J. XXXL, R.:KN-XXX-CF. Odporca bol právoplatne uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona. V tomto konaní sa súdy dôsledne zaoberali otázkou zavinenia odporcu a spoluzavinenia odporcu a nebohého C. Q.. Dospeli k záveru, že dopravnú nehodu zavinil odporca. Predmetné trestné konanie je pre súd v zmysle ustanovenia § 135 O.s.p. záväzné. Súd je rozhodnutiami súdov o tom, že bol spáchaný trestný čin viazaný.

Hodnotením zásahu do osobnostných práv v rámci obrany v súdnom konaní sa zaoberal Najvyšší súd SR v rozhodnutí sp.zn.3Cdo/74/2008, v ktorom konštatoval, že pre vznik práva domáhať sa ochrany podľa § 11 Občianskeho zákonníka musia byť splnené kumulatívne dve zákonné podmienky- zásah musí byť neoprávnený a súčasne objektívne spôsobilý prívodiť ujmu na chránených osobnostných právach. Navrhovateľka v danom prípade požaduje náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Peňažné zadosťučinenie má miesto v prípade, ak primerané morálne zadosťučinenie sa nejaví ako dostačujúce. Zadosťučinenie v peniazoch predstavuje inštitút, ktorý nemožno použiť na vyváženie a zmiernenie

bežnej, čo i len celkom krátkodobo pôsobiacej nemajetkovej ujmy na osobnosti fyzickej osoby. Má satisfakčnú funkciu, ktorou sa sleduje primerané a zodpovedajúce vyváženie a zmiernenie nemajetkovej ujmy vzniknutej na osobnosti postihnutej fyzickej osoby. Predpokladom pre jej prisúdenie je nedostatok morálneho zadosťučinenia a vznik nemajetkovej ujmy. Pri určení výšky peňažného zadosťučinenia podľa ustanovenia § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka určuje zákon dve kritéria- závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo. Platná právna úprava neustanovuje medze zadosťučinenia za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti formou náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Súd dospel k záveru, že návrh navrhovateľky na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch titulom ochrany osobnosti vo výške 20 000,-€ je vysoký, pretože podľa názoru súdu by bolo možné priznať nemajetkovú ujmu v peniazoch v takejto výške dieťaťu nebohého C. Q., a to C. Q. Navrhovateľkino právo na priznanie nemajetkovej ujmy je odvodeným právom. Súd dospel k záveru, že vzhľadom k vykonanému dokazovaniu v tejto veci je u navrhovateľky dôvodné priznať sumu nemajetkovej ujmy vo výške 10 000,-€. Od vyššie uvedenej dopravnej nehody zo dňa 6.5.2008, v dôsledku ktorej zomrel syn navrhovateľky už uplynulo 6 rokov, pričom sa navrhovateľka so stratou svojho syna dodnes nevysporiadala. Navrhovateľka bola na svojho syna citovo naviazaná, odkázaná na jeho pomoc a navrhovateľka túto stratu doteraz vníma ako mimoriadne závažnú okolnosť, ktorá spôsobila v jej živote dramatický a závažný obrat, tak isto vo vnímaní reality. V čase dopravnej nehody bol nebohý C. Q. zasnúbený a plánoval si založiť rodinu. Navrhovateľka v dôsledku tejto udalosti nesporne prišla o narodenie vnúčat a s tým spojených radostí, rodinnej pohody a rodinných perspektív. V dôsledku konania odporcu bola narušená celistvosť rodiny navrhovateľky, jej ďalší vývin línie syna, pričom sa jedná o trvalé a neodstrániteľné následky. Zo strany odporcu sa jedná o zásah do práva navrhovateľky na ochranu jej osobnosti spôsobenej ťažkou ujmu na zdraví s následkom smrti u jej blízkej osoby. Odporca sa navrhovateľke ospravedlnil až počas predmetného konania na odporúčanie jeho právneho zástupcu. Vzhľadom na následok neoprávneného zásahu nie je možné požadovať obnovenie pôvodného stavu, ani upustenie od neoprávneného zásahu, prípadne odstránenie ich následkov. Preto je namieste uvedený neoprávnený zásah kompenzovať primeranou náhradou nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to aj v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého pri výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súd prihliada na závažnosť a okolnosti, pri ktorých došlo k zásahu. Výšku peňažného zadosťučinenia súd určuje na základe voľnej úvahy. Zákon ustanovuje súdu povinnosť prihliadnuť pritom na dve hľadiská, a to tak na závažnosť vzniknutej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Určenie výšky peňažnej satisfakcie má byť s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkami spravodlivosti.

Podľa uznesenia NS SR sp.zn.4Cdo/168/2009 zo dňa 20.04. 2011 pri neoprávnenom zásahu do osobnostných práv fyzickej osoby vzniká osobná väzba medzi oprávnenou osobou na jednej strane a povinnou osobou na strane druhej. Práva a povinnosti vyplývajúce z tohto právneho vzťahu sa viažu výhradne na určitú osobu. Povinnosť poskytnúť zadosťučinenie podľa § 13 je subjektívne spätá s tým, kto sa zásahu do týchto práv iného dopustil. Jedná sa preto o výlučne osobnú povinnosť tohto subjektu, ktorá neprechádza na ďalšiu osobu. Nositeľom hmotnoprávnej povinnosti je ten subjekt, ktorý neoprávnený zásah do osobnostných práv spôsobil.

Súd tak vychádzal z názoru, že bol splnený základný predpoklad procesného úspechu navrhovateľky, a to samotná protiprávnosť konania odporcu a na to nadväzujúca prítomnosť kauzálneho nexu medzi týmto správaním a úmrtím syna navrhovateľky. Z dokazovania Okresného súdu Komárno a následne odvolacieho súdu v trestnom konaní pod sp.zn. 2T/86/2009 a sp.zn.5To/9/2011 bolo preukázané, že zásah samotného odporcu bol protiprávny, a preto z hľadiska poskytnutia ochrany nie je významné, či neoprávnený zásah bol spôsobený zavinene, nezavinene alebo vedome, či nevedome. Vzhľadom na objektívnu povahu zodpovednosti za neoprávnený zásah do osobnostných práv je zavinenie zodpovednej osoby na strane pozostalého právne irelevantné a správanie sa samej dotknutej osoby pri neoprávnenom zásahu je právne významné až pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd vyslovil názor, že pri úvahách o výške náhrady v obdobnom prípade, teda v prípade smrti, nemôže žiadne zadosťučinenie vrátane finančného napraviť skutočne vzniknutú ujmu (ako je smrť), zmyslom je túto ujmu zmierniť. Súd považoval výšku priznanej nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,-€ za primeranú tomu, že k zásahu do práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby došlo v značnej miere, uvedená forma zadosťučinenia je právnym inštitútom do istej miery výnimočného charakteru, ktorý sa uplatní za splnenia zákonom stanovených predpokladov a s prihliadnutím na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

Za satisfakčný prostriedok v tomto prípade je potrebné považovať aj rozsudok vydaný v trestnom konaní, kde sa konštatovalo porušenie práv. Okrem toho v zmysle platnej právnej úpravy (§ 13 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka) súd nie je viazaný návrhom účastníkov, výšku náhrady určuje na základe voľnej úvahy s povinnosťou prihliadnuť na dve zákonné hľadiská, a to závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva. Určenie výšky peňažnej náhrady má byť potom s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu v súlade s požiadavkou spravodlivosti.

Na základe vyššie uvedeného súd rozhodol tak, ako je uvedené v prvom odseku výrokovej vety tohto rozsudku a odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľke titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch sumu 10.000,-€.

Podľa § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo úvahy súdu; v takomto prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia.

O náhrade trov konania súd rozhodol v zmysle § 142 ods. 3 O.s.p., podľa ktorého aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu. Súd preskúmal navrhovateľom predložené vyčíslenie trov konania pozostávajúce z trov právneho zastúpenia v zmysle vyhlášky č.655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Právny zástupca navrhovateľky si vyčíslil trovy právneho zastúpenia vo výške 3 014,89 € za 7 úkonov právnej služby, pričom tarifnú odmenu podľa § 10 ods. 1 vyhlášky určil vo výške 370,11 €. Právny zástupca navrhovateľky si tak vyčíslil trovy právneho zastúpenia nasledovne: 1x prevzatie a príprava právneho zastúpenia dňa 10.11.2011 vo výške 370,11 € + režijný paušál 7,41 €, 1x účasť na súdnom pojednávaní dňa 14.3.2012 vo výške 370,11 € + režijný paušál 7,63 €, 1x vypracovanie písomného odôvodnenia žalobného návrhu dňa 15.3.2012 vo výške 370,11 € + režijný paušál 7,63 €, 1x účasť na súdnom pojednávaní dňa 22.5.2012 vo výške 370,11 € + režijný paušál 7,63 €, 1x vypracovanie odvolania zo dňa 2.7.2012 vo výške 370,11 € + režijný paušál 7,63 €, 1x účasť na súdnom pojednávaní dňa 27.2.2014 vo výške 370,11 € + režijný paušál 8,04 €, 1x účasť na súdnom pojednávaní dňa 7.5.2014 vo výške 740,22 € + režijný paušál 8,04 €.

Podľa § 10 ods. 1 vyhlášky, ak nie je ustanovené inak, základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby z tarifnej hodnoty je:

do 165, 97 eura	16, 60 eura,
nad 165, 97 eura do 663, 88 eura + 1, 66 eura	16, 60 eura
za každých aj začatých prevyšujúcich sumu	33, 19 eura 165, 97eura,
nad 663,88 eura do 6 638,78 eura + 9,96 eura	41,49 eura
za každých aj začatých prevyšujúcich sumu	331,94 eura 663,88 eura,
nad 6 638,78 eura do 33 193,92 eura + 16,60 eura	220,74 eura
za každých aj začatých prevyšujúcich sumu	1 659,70 eura 6 638,78 eura,

Podľa § 13a ods. 1 písm. d) vyhlášky odmena vo výške základnej sadzby tarifnej odmeny patrí za tieto úkony právnej služby:

d) účasť na konaní pred súdom alebo iným orgánom a na konaní o zmieri, a to za každé začaté dve hodiny bez ohľadu na počet týchto za sebou nadväzujúcich úkonov vykonaných počas dvoch hodín;

ak úkon alebo na seba nadväzujúce úkony trvajú viac ako štyri hodiny, patrí odmena za každé dve skončené hodiny.

Podľa § 16 ods. 3 vyhlášky od klienta možno požadovať na náhradu výdavkov na miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné sumu vo výške jednej stotiny výpočtového základu za každý úkon právnej služby. Túto sumu môže advokát požadovať aj vtedy, ak sa na jej náhrade s klientom osobitne nedohodol.

Súd preskúmal právnym zástupcom odporcu predložené vyčíslenie trov konania v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení právnych predpisov účinných v čase vykonania jednotlivých úkonov právnej služby a dospel k záveru, že trovy konania neboli vyčíslené správne. Právny zástupca odporcu určil základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby z tarifnej hodnoty 20.000,-€, t.j. 370,11 €. Súd však pri určení trov právneho zastúpenia vychádzal z § 142 ods. 3 O.s.p. a z vyhlášky č.655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb a vychádzal z priznanej sumy uvedenej v prvom odseku výroku tohto rozhodnutia, t.j. zo sumy 10.000,-€ a zo sumy 1.211,05 € priznanej titulom náhrady škody navrhovateľke rozsudkom tunajšieho súdu č.k.15C/31/2011-93 zo dňa 22.5.2012, t.j. spolu zo sumy 11 211,05 €. V zmysle § 10 ods. 1 vyhlášky tak základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby z tarifnej hodnoty 11 211,05 € je vo výške 270,54 €. Na základe vyššie uvedeného súd právnenému zástupcovi odporcu priznal nasledovnú náhradu trov konania:

odmena za právnu pomoc:

1. prevzatie a príprava zastúpenia 10.11.2011	270,54 €
režijný paušál za rok 2011	7,41 €
2. účasť na pojednávaní 14.3.2012	270,54 €
režijný paušál za rok 2012	7,63 €
3. vypracovanie písomného zdôvodnenia žalobného návrhu 15.3.2012	270,54 €
režijný paušál za rok 2012	7,63 €
4. účasť na pojednávaní 22.5.2012	270,54 €
režijný paušál za rok 2012	7,63 €
5. vypracovanie odvolania proti rozsudku v merite veci 2.7.2012	270,54 €
režijný paušál za rok 2012	7,63 €
6. účasť na pojednávaní 27.2.2014	270,54 €
režijný paušál za rok 2014	8,04 €
7. účasť na pojednávaní 7.5.2014 podľa § 13a ods. 1 písm. d) vyhlášky	541,08 €
režijný paušál za rok 2014	8,04 €

spolu ..... 2.218,33 €

Náhrada trov právneho zastúpenia spolu vo výške ..... 2.218,33 €

Podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov, ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený. Túto povinnosť však odporca nemá v konaní o rozvode manželstva, o neplatnosti manželstva alebo o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je, ak súd tak rozhodne alebo ak uloží náhradu trov konania poplatníkovi.

Podľa § 4 ods. 2 písm. ch) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov od poplatku je oslobodený navrhovateľ v konaní o náhrade škody vrátane škody na veciach, ktorá vznikla v súvislosti s ublížením na zdraví.

Podľa § 4 ods. 2 písm. i) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov od poplatku je oslobodený navrhovateľ v konaní o náhradu škody alebo nemajetkovej ujmy, ktoré mu boli spôsobené trestným činom.

Súd zaviazal odporcu na zaplatenie súdneho poplatku za návrh vo výške 438,50 €, keďže navrhovateľka je podľa ustanovenia § 4 ods. 2 písm. ch) a i) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov oslobodená od súdnych poplatkov.

Znenie § 2 ods. 2 prvá veta ustanovuje, že odporca zaplatí poplatok alebo jeho pomernú časť podľa výsledku konania. Výsledok konania - teda meritórne rozhodnutie súdu vo veci samej - by malo byť základom pre výpočet súdneho poplatku, a nie pôvodne uplatňovaný nárok navrhovateľa, aj keď, samozrejme, môžu byť totožné. Pri percentnej sadzbe sa vychádza zo základu uvedeného v rozhodnutí vo veci samej.

Na základe uvedeného tak súd zaviazal odporcu na zaplatenie súdneho poplatku za návrh v zmysle položky 7b písm. b) sadzobníka súdnych poplatkov vo výške 66 € a 3% z výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy, t.j. 66 eur a 3% z 10.000,-€ (300,-€), spolu 366,-€, a za návrh na náhradu škody v zmysle položky 1 písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov vo výške 6% zo sumy 1 211,65 € priznanej rozsudkom tunajšieho súdu č.k.15C/31/2011-93 zo dňa 22.5.2012, t.j. 72,50 €. Odporcu tak súd v zmysle vyššie uvedených ustanovení zákona č.71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov zaviazal na zaplatenie súdneho poplatku vo výške 438,50 € podľa výsledku konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia jeho písomného vyhotovenia, cestou podpísaného súdu, ku Krajskému súdu v Nitre, trojmo.

Odvolanie sa podáva na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje (§ 204 ods. 1, veta prvá O.s.p.). Odvolanie musí mať náležitosti požadované ustanovením § 42 ods. 3 O.s.p., tzn. musí obsahovať označenie súdu, ktorému je určené, označenie účastníkov konania, prípadne ich zástupcov, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a) a že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2, písm. a/-f/ O.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie (§ 205 ods. 3 O.s.p.).

Skutočnosti alebo dôkazy, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa, sú pri odvolaní proti rozsudku alebo uzneseniu vo veci samej odvolacím dôvodom len vtedy, ak sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu, ak má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, ak odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 a ak ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa (§ 205 a ods. 1 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.(§ 251 ods. 1 O.s.p.)